

Is de eeuwige straf altijdddurend?

Woordstudie over het woord eeuwige

Is de eeuwige straf echt eeuwig, in de zin van altijdddurend? Is het Griekse woord voor eeuwig niet een woord dat afgeleid is van 'aioon', dat 'eeuw' of 'tijdperk' aanduidt? Zou je daarom niet kunnen spreken van een 'aeonische' (= langdurige, maar in de tijd beperkte) straf?

Ik zou graag willen dat de vraagsteller gelijk had. Dan zou er voor bijbelgetrouwe christenen minder reden tot bezorgdheid zijn met het oog op familieleden en vrienden die het evangelie afwijzen. Hun straf zou dan in ieder geval niet voor altijd zijn. Belangrijker is echter niet wat wij aangenaam vinden of ons kunnen voorstellen, maar wat de Schrift zegt, en wat de betekenis van de geïnspireerde woorden van de Schrift is.

Wie leren standaard dat de straf niet eeuwig is?

De leer dat er geen eeuwige straf zou zijn, komt in ieder geval voor bij de mensen van het Wachttorengenootschap en bij de aanhangers van de leer van de alverzoening. De eerste groep gelooft dat de ziel van ongelovigen vernietigd wordt, en eveneens dat er geen hel is. De tweede groep gelooft dat uiteindelijk iedereen, zij het soms na een tijdelijke straf, in de hemel komt.

Daarnaast heb ik christenen ontmoet die uit wanhoop en verdriet over onbekeerde familieleden verklaarden (of hoopten en geloofden?) dat er geen eeuwige straf is. Zij kunnen zich niet voorstellen (of moet ik zeggen: willen er niet aan?) dat een barmhartig en genadig God tevens heilig en rechtvaardig is en daarom eeuwig degenen straft die het plaatsvervangend offer afwijzen waarin Hijzelf heeft voorzien.

Wat betekenen 'aioon' en 'aioonios' in het algemeen?

In het heidense literaire Grieks komt het woord *aioon* al in verschillende betekenissen voor, te verdelen in beperkt en onbeperkt. Zo zien we naast 'leven',

'generatie', 'tijdperk', 'tijd', de betekenis 'eeuwigheid': deze laatste betekenis vooral vanaf Plato (427-347 v. Chr.). In zijn werk de *Timaeus* duidt *aioon* een tijdloze eeuwigheid aan, waarin er geen dagen, maanden of jaren zijn. Aristoteles (384-322 v. Chr.) definieert het begrip *aioon* als 'oneindige tijd'. Na Aristoteles, in de Hellenistische tijd, wordt *Aioon* zelfs de naam van de god van de eeuwigheid! Ook het verwante bijvoeglijk naamwoord *aioonios* komt in vergelijkbare betekenissen in het heidense literaire Grieks voor. De betekenissen variëren van 'levenslang', 'voortdurend' tot 'eeuwig'. Voor beide woorden met al hun betekenissen geldt: de samenhang is beslissend!

En in het Nieuwe Testament?

Het is opvallend met hoeveel gemak soms wordt geconcludeerd dat deze woordgroep niets met eeuwigheid maar alles met beperkte tijd te maken heeft. Dat zal echter per geval moeten worden onderzocht, want ook in het Grieks van het Nieuwe Testament hebben beide woorden diverse betekenissen.

Aioon: beperkte of generaliserende betekenis

Er zijn inderdaad plaatsen waar *aioon* een beperkte, niet-eeuwige betekenis heeft; zo bijv. in Lucas 1:70 ('profeten die *van oudsher* zijn geweest'); Handelingen 3:21 ('profeten *van oudsher*'); Johannes 9:32 ('*van eeuwigheid af* is het niet gehoord dat iemand de ogen van een blindgeborene heeft geopend'; dit is generaliserend spraakgebruik, want er zijn geen blinden van eeuwigheid af).

Ook kan *aioon* een tijdsperiode met een bepaald kenmerk aanduiden, zoals in alle plaatsen waar sprake is van 'deze eeuw', 'die eeuw', 'de toekomstige eeuw' (soms wel eeuwig; vgl. Matt. 12:32 met Marc. 3:29), 'de voleinding van de eeuw'. Daarnaast vinden we 'eeuwen' als aanduiding voor 'de werelden', oftewel de schepping, in Hebreeën 1:2; 11:3.

Aioon: eeuwigheid

We noemen nu enkele gevallen (de opsomming is niet uitputtend!) waar de samenhang – die moet u dan wel zelf even opzoeken! – ons dwingt aan een onbeperkte ‘eeuwigheid’ te denken. Zie Gr. *eis ton aioona*, lett. ‘tot in de eeuw’ (oftewel eeuwigheid) in Marcus 3:29; Johannes 6:51; 8:51-52; 10:28; 11:26; Hebreeën 1:8 (‘Uw troon, o God, is tot in alle eeuwigheid’, lett. tot in de eeuw van de eeuw); 1 Petrus 1:25; 1 Johannes 2:17. Ook het meervoud komt voor: *eis tous aioonas* (lett. ‘tot in de eeuwen’, oftewel tot in eeuwigheid) – zie Romeinen 1:25; 9:5; 11:36; 2 Korintiërs 11:31; Hebreeën 13:8; met ook in het Gr. de toevoeging van het woord ‘alle’ in Judas: 25. Een nog sterkere uitdrukking is *eis tous aioonas toon aioonoon*, lett. ‘tot in de eeuwen van de eeuwen’, oftewel ‘tot in alle eeuwigheid’ (zie Rom. 16:27; Gal. 1:5; Fil. 4:20; 1 Tim. 1:17; 2 Tim. 4:18; Hebr. 13:21; 1 Petr. 4:11; 5:11; Openb. 1:6,18; 4:9,10; 5:13; 7:12; 10:6; 11:15; 15:7).

Aioonios = eeuwig

Het woord *aioonios* heeft in het Nieuwe Testament vrijwel altijd de betekenis ‘eeuwig’ in de zin van ‘altijdurend’, hetzij omdat de samenhang het woord met de persoon of de attributen van God verbindt, hetzij omdat niets in de samenhang een beperking aanbrengt. Denk aan een plaats als 2 Korintiërs 4:17-18: ‘Want de kortstondige lichtheid van onze verdrukking bewerkt voor ons een uitermate uitnemend, eeuwig gewicht van heerlijkheid; daar wij ons oog niet richten op de dingen die men ziet, maar op de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig’. Hier staat ‘eeuwig’ eerst tegenover kortstondig, en daarna tegenover ‘tijdelijk’.

Welke beperking kan men verder aanbrengen bij ‘een eeuwig [huis], in de hemelen’ (2 Kor. 5:1)? En bij Gods ‘eeuwige heerlijkheid’ (1 Petr. 5:10; vgl. 2 Tim. 2:10)? Dat kan ook niet, want het betreft de

heerlijkheid van de ‘eeuwige God’ (Rom. 16:26) – God is eeuwig, dus ook Zijn heerlijkheid. Ook God de Heilige Geest is eeuwig (Hebr. 9:14). Hoe kan men aan dat wat deze God bewerkt, het eeuwigheidskarakter ontnemen? Hij geeft eeuwige vertroosting (2 Tess. 2:16), een eeuwige behoudenis (Hebr. 5:9), en heeft een eeuwige verlossing verworven (Hebr. 9:12) en een eeuwige erfenis beloofd (Hebr. 9:15).

De eeuwige straf

Te midden van alle genoemde Schriftplaatsen komen ook plaatsen voor die onmiskenbaar en ondubbelzinnig duidelijk spreken over de eeuwige straf en het eeuwig oordeel. We zullen de belangrijkste nalopen. Over degenen die tijdens de Grote Verdrukking het beest en zijn beeld zullen aanbidden, staat o.a.: ‘En de rook van hun pijniging stijgt op tot in alle eeuwigheid (Gr. *eis tous aioonas toon aioonoon* = tot in de eeuwen der eeuwen; zo ook de beide volgende plaatsen); en zij hebben *dag en nacht* geen rust, zij die het beest en zijn beeld aanbidden’ (Openb. 14:11).

Over de grote hoer staat geschreven: ‘En haar rook stijgt op tot in alle eeuwigheid’ (Openb. 19:3). Na het Vrederijk zal de duivel geworpen worden ‘in de poel van vuur en zwavel, waar zowel het beest als de valse profeet zijn, en zij zullen *dag en nacht* gepijnigd worden tot in alle eeuwigheid’ (Openb. 20:10). In diezelfde poel van vuur zullen vervolgens alle ongelovigen geworpen worden (Openb. 20:14-15).

Het woord *aioonios* (eeuwig) wordt gebruikt voor het vuur van de hel (Matt. 18:8, vgl. 9; 25:41), d.i. de ‘eeuwige straf’ (25:46). Die wordt gesteld tegenover het eeuwige leven, dus aan een beperking van ‘eeuwig’ tot tijdelijk valt alleen al daarom niet te denken. Zie ook 2 Tessalonicenzen 1:9, waar sprake is van een ‘eeuwig verderf’ als straf, en Hebreeën 6:2 waar over een ‘eeuwig oordeel’ wordt gesproken.

Oude Sporen 2011

